СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 207. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер 7-го вересня 1939. No. 207. Jersey City, N. J., Thursday, September 7, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ФОРМАЛЬНЕ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕВТРАЛЬНОСТИ

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд формально проголосив невтральність Америки в цій війні. Трьома окремими документами уряд заявив, що від біжучого европейського конфлікту держиться здалека, відмовляється воюючим краям висилати зброю, амуніцію і літаки, а також відмовляється відступати воюючим краям свої води для їхніх воєнних розрахунків.

Замітне те, що до воюючих країв не зачислено Канади, а то тому, що Канада офіційно не виповіла Німеччині війни. З цього заключають, що Канада могтиме в Америці купувати зброю й амуніцію. Рузвелт спротивився плянові, щоб усі американські торговельні кораблі мали конвої, зложені з воєнних кораблів. Замісць того Рузвелт приняв плян, щоб усі торговельні кораблі мали на своїх боках намальовні більші американські прапорці. Американський уряд видав одночасно осторогу, щоб воюючі краї не зачіпали американських кораблів, бо це нарушилоб обопільну невтральність.

В добре поінформованих колах говорять, що небавом уряд видасть іще один невтральностевий документ, на основі якого буде заборонена в Америці всяка пропаґанда чужих ідеольоґій, головно націзму, фашизму і комунізму.

ЗАБОРОНА ЗБИРАТИ ЖЕРТВИ ДЛЯ ВОЮЮЧИХ КРАЇВ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту дав приказ, що всі орґанізації, які на власну руку збирають фонди на поміч котромунебудь із воюючих країв, мусять зголосити свою акцію в згаданім департаменті. Такі збірки засадничо заборонені, хіба збирані для терплячих і мають гуманітарний підклад. Виняток творять тільки Червоні Хрести, які не мусять голоситись до департаменту стейту.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ РУХ НА БІРЖІ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська біржа перебула день великого руху. Купно ріжних уділів було таке велике, що не всилі було задоволити покупців. Деякі уділи пішли дуже вгору, від 5 до 20 пунктів. Інші трохи впали. Скакали вгору уділи фабрик сталі і всі інші, що можуть виробляти продукти, потрібні для війни. Зате впали бонди й інші уділи, що мають свою сталу номінальну вартість. Навіть упали державні бонди. Назагал, слідна звишка цін усюди, навіть у продуктах щоденної потреби.

КОМУНІСТИ ЇЗДИЛИ НА ФАЛЬШИВІ ПАШПОРТИ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар американської комуністичної партії, Ерл Бравдер, зізнавав перед комітетом Даєса і признав, що він сам, а також інші комуністичні провідники з Америки їздили по Европі на фальшиві пашпорти. Звідки вони взяли ті пашпорти та на які назвища вони їздили, цього Бравдер не хотів виявити. В часі допитів Бравдер сказав, що він радіє, що між Сталіном і Гітлером прийшло до замирення.

КОМІТЕТ ДЛЯ КОНТРОЛІ ЦІН.

ВАШИНҐТОН. — Уряд створив спеціяльний комітет, який має наглядати над надмірним зростом цін артикулів щоденної потреби. Зріст повстав внаслідок війни в Европі. Колиб ціни далі надмірно зростали, комітет уживатиме авторитету уряду, щоб зріст спинювати.

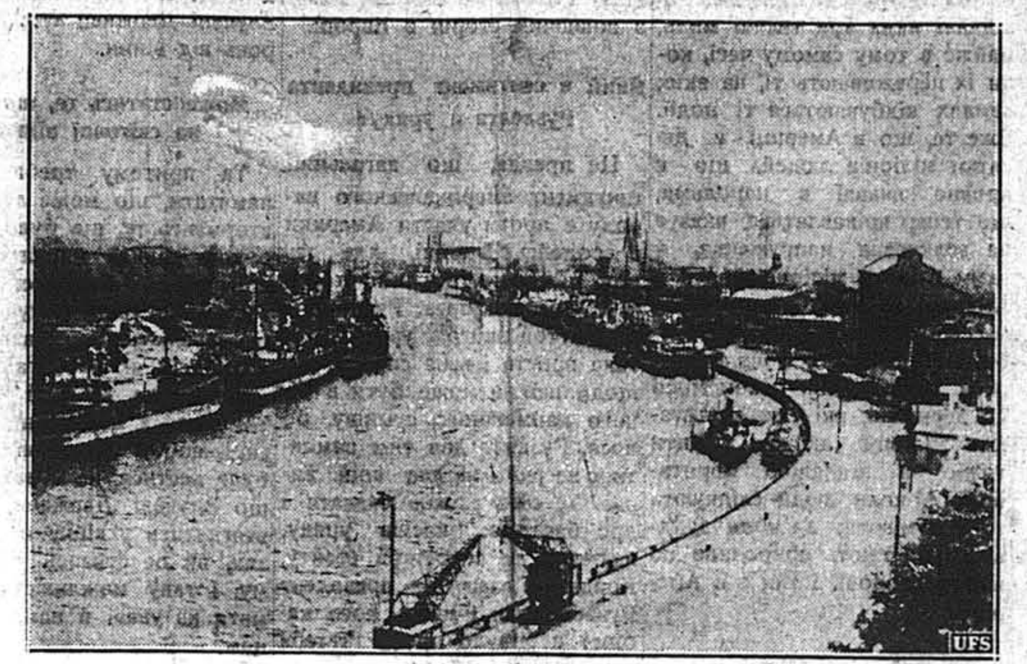
ХАОС У МОРСЬКІЙ ПЛАВБІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Два англійські кораблі, яких вичікували в місцевім порті, не прибули на час. Вони спізнились уже 40 годин і дотепер ніхто не знає їх положення. В морських колах кружляє впертo чутка, що на Карибійськім морі бушують чотири німецькі лодки. Побоюються, що ті кораблі впали жертвою тих лодок.

МЕКСИКО СИТІ. — До мексиканських портів дотепер не прибув німецький корабель „Бремен" і ніхто не знає, де той корабель знаходиться. Зате до мексиканських портів сховалось коло 15 інших німецьких кораблів, які завдають мексиканському урядові клопіт. Мексико побоюється, що ці кораблі готові закаламучувати мексиканську невтральність. Супроти цього уряд задумує перевести контролю і ствердити, котрі кораблі знаходяться в портах для бизнесу, а котрі тільки для сховку. Опісля видасть рішення в тій справі.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО НАРАД АМЕРИКАНСЯКИХ КРАЇВ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт вислав запрошення до всіх американських країв на наради в Панамі. Майже всі американські краї радо приняли запрошення. Предметом нарад буде теперішнє положення в Европі, а також як мають американські краї поступати, щоб не допустити до війни на цій півкулі.

ВЕСТЕРПЛЯТЕ.
Вид польської порохівні на Вестерпляте, на березі Висли проти Данціґу. За цю порохівню йдуть завзяті бої.

ЗМАСАКРУВАЛИ МИТНИКІВ.

60 мексиканських пачкарів алькоголю зробили на кордоні засідку на митників. У перестрілці, в якій заграли скоростріли, згинули 3 митники та 10 жовнрів, що їх ескортували.

СМЕРТР 26 ВУГЛЕКОПІВ.

В одній з копалень недалеко Йоганесбурґу в Полуднево - Африканській Унії відорвалася вінда, якою зїжджало до копальні 26 вуглекопів, і впала на дно копальні. Між убитими вуглекопами є один европейський робітник.

СВЕН ГЕДІН РАНЕНИЙ У САМОХОДОВІЙ КАТАСТРОФІ.

У самоходовій катастрофі, що трапилася в Стокгольмі, відомий шведський письменник Свен Гедін важко поранився, так, що його мусіли відвезти до лічниці.

УКРАЇНЦІ З ПРАГИ НА ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

По припливі нової української еміґрації з Карпатської України до Праги число безробітних збільшилось. Український Комітет з Комітетом допомоги збігцям з Карпатської України мусів подбати про якусь працю для них. І так пощастило вже умістити кілька соток осіб на фізичних працях, пару десяток інжинірів навіть на фаховій праці. В Зелені Свята кількадесять осіб уже приїхало було навіть на відпустки на кілька днів. За 5—6 тижнів праці вони заощадили собі понад 100 марок, себто понад 1,000 к., за що собі тут закупили одяги, білля, обуву і т. п., бо тут за ті гроші більше можна купити, ніж у Німеччині.

Багато з них — це бувші учителі й урядники. Працюють переважно при будові доріг і у фабриках. Приміщення мають дуже добре: чисті кімнати з електричним світлом і купелями, а харчі в кантинах добрі й на тамошні заробітки недорогі. Своїм положенням цілком вдоволені, що є мимоволі найліпшою пропаґандою для німецьких урядженъ і порядків. Лиш тим є гірше, що попали на працю до хемічних фабрик або фабрик цементу; але таких мало.

ХОЧЕ ПОГОДИТИ СОВЄТИ З ЯПОНІЄЮ.

Берлін. — Подають, що німецька дипльоматія працює завзято коло цього, щоб довести до замирення між Совєтами і Японією. Хоче, щоб ті дві держави заключили договір про ненапад. Ці змагання стрічаються з надзвичайними трудношами, але в Берліні є тої думки, що труднощі будуть таки поборені. Знов інші сумніваються, чи навіть прийде до мілітарного союзу між Німеччиною і Совєтами.

ҐРІМ ОЗДОРОВИВ СПАРАЛІЖОВАНОГО.

Над Лодзею та околицею перейшла буря з громами. Підчас бурі ґрім ударив у хату Ю. Коваляка в селі Юзефів під Хойнами і вбив господаря та поразив його сусіда, який був саме в хаті Коваляка. В сусідній хаті лежав від років спаралiжований Йосиф Малецький. Підчас удару грому недужий упав на землю й опісля зірвався з підлоги на рівні ноги та вибіг з хати і вже ходить нормально.

ПОЛЬЩА ЗАГРОЖУЄ ЛИТВІ.

„Берлінер Берзен Цайтунг" суґґерує польські пляни щодо Литви. Той часопис пише, що Польща малаб життєві інтереси у своїх меншиневих сусідів та які мали би забезпечити Польщі безмежну свободу. В литовських політичних колах буцімто зростає велика журба, бо на підставі власного історичного досвіду та останніх подій буцімто грозить Литві зо сторони Польщі велика нібезпека. Німецький часопис пише притому, що „коли йде про Литву, то треба їй дати певність, що вона перейде через час бурі з необмеженою волею та самостійністю".

ВТОПИЛИСЯ В КАНАЛЬНОМУ БРУДІ.

У місті Ґалт, в Онтеріо, втопилися 12. липня у збірнику канального бруду 3 робітники. Здогадуються, що сморід так зачадив робітників, що були вислані, щоб прочистити збірник з канальним брудом, що вони попадали в страшенно вонячу рідину й утопилися. Згинув інспектор каналів Веcтвуд і два його помічники.

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА КРІМЕРІ.

Українці в Вайта, Ман., від довшого часу мріяли набути свою власну крімері, в якійб виробляли масло зо своєї сметани. Околиця Вайта є в більшості молонарська. Там плекають мало збіжжя для продажу, а більше для свого власного вжитку. Доказом може бути і те, що в містечку нема ані одного елевейтора. Коли хто має трохи пшениці, жита, або гречки, то вивозить до дальших містечок, а спільно ладують ваґон і висилають до Вінніпеґу.

Довші роки Кресент Крімері мала в Вайті свою крімері. Ця крімері і тепер там є, одначе всякі зиски, які можуть бути, не лишаються в околиці, а йдуть до східньої Канади, де є головна кватира цеї фірми. Тому українці в Вайта, порадившися, зорґанізували кооперативу з наміченим капіталом 30 тисяч долярів і будуть будувати свою власну крімерню, якщо не зможуть викупити за відповідну ціну існуючої крімерні. До цього часу продано вже уділів на коло 1,500 долярів. Уділи тільки по 10 долярів, щоб заінтересувати якнайбільше число фармерів і бизнесовців у цім ділі.

Президентом цеї кооперативи, яка називається Вайта Кооператив Лимитед, є А. Фіґус, а секретарем В. Колісник.

ЧЕХИ ПРИ АНҐЛІЇ И ФРАНЦІЇ.

Едвард Бенеш, бувший президент Чехословаччини, заявив у Лондоні, що чехо-словацькі громадяни будуть маширувати разом з анґлійським і французьким військом аж до остаточної перемоги.

З НАДМІРУ ЩАСТЯ.

В касині в Сіная в Румунії один грач, що йому вдалося розбити банк, помер із надміру зворушення на серцевий удар.

УБИВ У ДВОБОЮ.

М-гр прав Д. Здзярський зголосився на однім поліційнім комісаріяті у Вильні і заявив, що вбив у двобою Дмитра Твердохлба, члена російської студ. корпорації „Рутенія". Здзярського придержали.

ГАРМАТНІМИ КУЛЯМИ І БАГНЕТАМИ ЗМУШУЮТЬ УКРАЇНЦІВ БОРОНИТИ ПОЛЬЩУ

БЕРЛІН. — Американський кореспондент О. Д. Толішус подає, що між полоненими в польсько-німецькій війні є велике число українців і білорусів. Полонені зізнають, що їх гнали до боротьби під загрозою гармат. Твердять, що коли який українець чи білорус підчас походу впав від утоми, того польські офіцири зараз убивали.

За українських полонених згадує другий американський кореспондент, що дістав дозвіл бути на фронті. Він подає, що бачив табор з яких 1,100 польських полонених. Усі вони були дуже нужденно вбрані. Як він їх оглядав, одна ґрупа зачала співати. Як він запитав, хто це співає, йому відповіли, що „це українці, що щасливі, що попали в полон".

НІМЦІ ОБСТРІЛЮЮТЬ ВАРШАВУ.

БУДАПЕШТ. — Столицю Польщі доспішно евакують, бо німецькі війська наблизилися вже на яких 30 миль від Варшави. Уряд є вже в Любліні, а американське посольство перенеслось аж на Волинь, до міста Луцька.

ПОЛЯКИ СТАВЛЯТЬ ОПІР.

БЕРЛІН. — Німці признають, що польські війська відступають у боротьбі. В деяких місцях поодинокі місцевості переходили кількакротно з одних рук до других. Та виходить, що німці мають більшу силу і краще узброєні. Надіються, що польська армія скупчить свої головні сили над Вислою і Бугом і там прийде до першого великого бою, від якого висліду буде залежний дальший опір Польщі.

ГОВОРЯТЬ ПРО РЕЗИҐНАЦІЮ СМІҐЛОГО-РИДЗА.

БУДАПЕШТ. — Дійшли відомості з Варшави, що польський начальний вожд Сміґли-Ридз зложив на руки президента держави резиґнацію зо свого уряду.

ГОЛОВНА ЦІЛЬ — ПЕРЕДЕРЖАТИ.

БУДАПЕШТ. — Головна ціль польської армії має бути тепер здержувати похід німців якнайдовше, себто до того часу, заки зачнуть ширші воєнні операції армії Франції й Анґлії. Дух армії є добрий. Вона, як подають польські комунікати, рішена боротись до загину.

ПОГОЛОСКИ ПРО НЕВДОВОЛЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

ПАРИЖ. — Французька преса доносить, що в деяких німецьких містах, головно в рурській области, а також у Чехії й на Мораві, є великі вияви невдоволення з німецької влади.

КАЖУТЬ, ЩО ЇХНІ ВТРАТИ НЕВЕЛИКІ.

БЕРЛІН. — Урядово подають, що німецькі втрати на польськім фронті є незначні. Спис убитих і полонених появиться в короткому часі.

ТОРПЕДУВАЛИ, ЧИ НІ?

ЛОНДОН. — Німецький уряд рішучо перечить тому, що анґлійський пасажирський корабель „Атенія" затонув наслідком обстрілювання з боку німецького підводного судна. А анґлійська адміралиція подає інакше. Каже, що корабель затопила німецька субмарина. Покликується на зізнання капітана корабля і публику. Німці кажуть, що це певно пук котел.

В катастрофі згинули 44 особи. Усіх пасажирів було 1,418.

БОМБАРДУВАЛИ ЛЬВІВ.

ВАРШАВА. — Між містами, які бомбардували німецькі літаки, був також і Львів. Наслідком бомбардування згинуло там понад 80 осіб, а до 200 осіб є ранених.

ШЛЕСЬК У НІМЕЦЬКИХ РУКАХ.

БЕРЛІН. — Горішний Шлеськ враз з містом Катовиці є під німецькою владою. Німецьке звідомлення подає, що поляки мусіли дуже скоро відступати і не мали змоги понищити фабрики. Шлеськ є великим промисловим центром. Багатий головно в вугілля.

КАЖУТЬ ЗАЖДАТИ.

ПАРИЖ. — Французькі воєнні комунікати є дуже сухі й короткі. Кажеться в них, що на фронті все поступає пляново. Рівночасно звертається публиці увагу на те, що військова команда знає, що кожний хоче дістати кожного дня якнайбільше відомостей з фронту. І такі відомості будуть подавані. Правда не буде закрита. Але покищо нема нічого особлившого. А подробиць подавати не можна, бо з них ворог міг би довідатись про пляни дальших операцій.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОРА ЗАЧАТИ НАНОВО

Що робити у тих критичних часах, щоб захистити Америку від того нещастя, яке тепер зависло над Европою? Таке питання ставить ґен. Гю С. Джансон, відомий критик діяльности президента Рузвелта, зокрема тої економічної політики, що звязана з „New Deal". І дораджує всім **стояти твердо при президенті Рузвелті,** себто при тому його становищі, яке він тепер займає, держачи Злучені Держави здалека від того, щоб станути активно по боці одної з воюючих сторін в Европі.

Отсе домагання поширює ґен. Джансон у певній мірі й на інші справи. Він звертає увагу американської суспільности, що як президент так і уряд мусять тепер дістати від загалу більше попертя. І цілий край, уся суспільність, мусить прибрати такий вид, щоб світ бачив, що президент і уряд це справжній великий авторитет, що вони є дійсно висловом думки і волі цілої американської суспільности. Отже не можна тепер далі вести обструкції тому, що комусь не подобається особа президента Рузвелта. І не треба демократам глядіти на республиканців як непотребів і шкідників. А републиканці мусять перестати ставитись ворожо до всього того, що виходить з демократичного боку тільки тому, що воно є ділом демократів. А треба думати, що як в одних так і других рядах є чесні й порядні люди, що можуть принести користь громадській справі.

Беручи під увагу ту боротьбу, яка ведеться в робітничих рядах, а далі й ту, яка іде між бизнесом і працею і між бизнесом та економічною політикою президента Рузвелта і його адміністрації, ґен. Джансон пропонує у тому всьому „завішення зброї". Він не надіється, що станеться якесь чудо й ці всі спори відразу зникнуть. Він тільки бажає, щоб настало тимчасове примирення, потрібне на те, щоби през. Рузвелт і уряд мали спокійнішу руку повести таку політику, яка охоронилаб Злучені Держави від того нещастя, яким булаб американська участь в европейській війні. І ось тому ґен. Джансон, ось той постійний гострий критик економічної політики през. Рузвелта, дораджує всім попирати тепер президента в усьому. Робить тільки один виняток на випадок, якби президент намагався втягнути Злучені Держави в европейську війну. Тільки таке одне евентуальне намагання дораджує ґен. Джансон не попирати.

„It is time for a fresh start", пише ґен. Джансон. А розуміє під тим те, що вини за незгоду в Америці треба шукати по обидвох сторонах. Але замісць тепер застановлятись над тим, хто винен, і взаємно себе далі обвинувачувати, краще „зачати наново" і виступати згідно в такий спосіб, щоби піднісся авторитет Злучених Держав, а зглядно президента й уряду, що є речниками і представниками інтересів краю.

Яким шляхом підуть Злучені Держави

Дадуться, чи не дадуться втягнути в европейську війну? Остаточне рішення не западе тепер, а допера пізніше.

Останні світові події відтягнути американців від того, що діється в себе вдома, бо вся їх увага звернена тепер на те, що діється в Европі. Люди зачинають відчувати, що світ таки дуже зблизився. А зблизило його в першу чергу радіо. Це зробило той величезний переворот, що нині в Америці можемо переживати великі події, що діються у віддалі яких три тисячі миль, майже в тому самому часі, коли їх переживають ті, на яких землях відбуваються ті події. Вже те, що в Америці є десятки міліонів людей, що є кровно звязані з народами, що тепер кріваляться, вказує на величезне напруження, з яким слідять міліони людей в Америці за тим, що діється на европейськім полі боротьби. Та крім цього є ще й інтереси ідеольогічні, економічні чи державні, які також втягають міліони людей слідити точно за згаданою боротьбою. А коли люди слідкують то й думають; а коли думають, то стають природно по якійсь стороні. І так є в Америці.

Загальний настрій населення.

Майже згідно стверджує преса всіх напрямків, що коли питати звичайного американського громадянина, фармера, робітника, купця, то кожний з них ставиться з недовірям до провідників европейської політики і є за те, щоб Злучені Держави держалися з боку і не мішались до европейських спорів. Ще надто добре є в памяті всіх минула світова війна і ті жертви, які в ній понесла Америка, а з яких, на думку тих людей, нічого доброго не вийшло ні для Европи ні для Америки. Таке саме, кажуть вони, або ще гірше, сталосяб тепер, колиб Злучені Держави дали втягнутись у нову европейську війну. Ось так відчуває американський загал тепер. Але подібно відчував і в 1914 році! І тоді американський загал був проти американської участи в европейській війні. Але сталося, як знаємо, інакше. І отсе треба мати і тепер на увазі. Так, як тепер справи виглядають, то Злучені Держави, коли йде про формальні й урядові заяви, держаться осторонь европейської війни. Значить, не дають до пізнання, що готові взяти в тій війні збройну участь. Як знаємо, конгрес відмовився ухвалити законопроект през. Рузвелта про змодифікування Акту Невтральности. А це значить, що більшість вибраних американським загалом представників, що є в конгресі, є настроєні неприхильно до того, щоб уряд мав можність зробити такий крок, який міг би втягнути Злучені Держави у війну і стати по стороні одної з воюючих сторін в Европі.

Який є сентимент президента Рузвелта й уряду?

Це правда, що загальний сентимент американського народу є проти участи Америки в еропейській війні. Але також певним є, по чий стороні є симпатії през. Рузвелта і вашингтонського уряду. Це така проста і ясна справа, що щодо неї не може бути в нікого найменшого сумніву, бо през. Рузвелт дав тим симпатіям не раз і не два свій вираз. Те саме можна сказати і про багатьох членів уряду, включно до секретаря стейту, Кордела Гола. Як президент Рузвелт, так і ввесь його кабінет є рішучо проти Гітлера і його метод боротьби, а також і проти націзму, зокрема проти його расової доктрини. Також нема найменшого сумніву щодо того, що в розумінні през. Рузвелта Гітлер, себто Німеччина, є напасником. Це факти і з ними треба числитись. Політичні противники політики през. Рузвелта, головно республиканці, кажуть, що президент звязує свої сентименти з американською заграничною політикою, і то не так з ненависти до Гітлера і націзму, як тому, щоб відтягнути американський загал від уваги над промахами урядової економічної політики. І через те, кажуть вони, готов президент навіть втягнути Злучені Держави у війну. Таким чином, кажуть вони далі, зможе він дістати нові повновласті і продовжити панування демократичної партії, а то ще й самому стати президентом держави третім наворотом.

Ставитись до всього осторожно.

Якжеж є по правді? На те ніхто не може дати повної відповіди. Але, маючи те все на увазі, буде розумно послухати поради през. Рузвелта, як він дав журналістам підчас останньої з ними конференції. През. Рузвелт порадив їм не слухати у таких справах отих ріжних поголосок, що тепер курсують, і яких чим далі, тим більше буде, а держатись стисло фактів. А якщо не є кому ясне, то звертатися по вияснення до відповідних урядових осіб чи чинників і вимагати від них відповіди. Думаємо, що це дійсно найпрактичніший вихід з положення. І тому і нам треба числитись у тій справі в першу чергу з фактами. А до таких фактів належить незатвердження конгресом проекту зміни Акту Невтральности, а далі заява президента, що Злучені Держави стоять осторонь від війни.

Може статись те, що було за світової війни.

Та притому треба завжди памятати, що може легко повторитись те, що було з Америкою підчас минулої світової війни. Сентимент през. Рузвелта й уряду рішучо багато то заважать. Заважать і інші впливи. А як пропаганда в Америці піде по лінії тих сентиментів, а це треватиме місяці, або й рік, а війна далі буде вестися, не є виключене, що Злучені Держави дадуть втягнутись у війну в Европі, так, як це сталось у минулому. І таку можливість треба мати на увазі й нам, українцям.

Недільна радіова промова през. Рузвелта дає багато до думання. Президент ясно зазначив, що „Німеччина напала на Польщу". Ось тим він уже виразно підкреслив, хто є в його розумінні напасником. До цього треба ще додати, що президент натаврував рівночасно „вжиття сили" і „погрози силою", через які не було в Европі спокою впродовж останніх чотирьох років. Нема найменшого сумніву, що отсі слова президента відносяться до Німеччини і до Гітлера. Як і нема сумніву, що те, що діється тепер в Европі, не може бути байдужим для Америки, згідно з переконанням президента. Тепер тільки питання, в якім виді виявить себе ота „небайдужність".

КОМУНІСТІВ НЕ ВПУСКАЮТЬ ДО АНГЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

В англійському парляменті виявилося, що міністерство війни в Лондоні є противне тому, щоб до англійської армії вписувалися комуністи. На днях до англійського війська не приняли одного британця, який бився в Еспанії по стороні соціялістів.

ПАРТІЙНЕ СУПЕРНИЦТВО ТА АВТОРИТЕТНИЙ ПРОВІД

Ми всі розуміємо, що у важних і навіть менше важних для народу часах є непотрібні, недоцільні і тому шкідливі всякі партійні ґризні та безмістові суперництва, бо вони одних громадян відтягають від насущної праці, а інших знеохочують та поширюють серед них зневіру. Кажу про **беззмістове** партійне суперництво, бо доцільна, шляхотна та розумна партійна ривалізація навіть дуже потрібна: вона витворює в широких колах громадянства зацікавлення до позитивної праці та до змагань на всіх ділянках життя, у всіх напрямах розвитку суспільности.

Та в сучасну хвилину можна не без причини і не без слушности поставити прилюдне питання: Чи існує в нас доцільне партійне суперництво, чи такого суперництва нема, і чи в сучасних обставинах не булоб його треба для зрушення чи відновлення зорганізованого громадянського життя.

Може стрінуся з закидами партійної преси, коли скажу, що в останніх часах не добачую організаційного руху на тлі партійного суперництва серед нашого громадянства, а навпаки — бачу **занедбання звязків партійних організацій зо своїми долами,** так, що загал українського громадянства не тільки на північних землях, але навіть у Галичині полишений здебільша сам собі. У наших масах витворюються ріжні настрої і якісь дивні надії, які в сумі зовсім не є добрим підложжям для політики, особливо такої, що малаб іти проти загальних настроїв і надій. Та саме тому треба незвичайної політичної активности, щоб ці чуттєві, емоціональні порухи не запанували над політикою, або не зробили її просто неможливою на випадок, колиб вона мусіла бути непопулярна.

Цей стан не означає, що загал нашого громадянства відвертається від політики, або може сходидь на політичні манівці. Коли на низах можна було почути: „Ми самі знаємо, що маємо робити", то це лише доказ на те, що чимраз більше рвуться партійно - політичні звязки, що низи йдуть за своїми настроями.

Не без рації сказано було в „Ділі", що в такому організаційному стані, як тепер, „аґенти чужих сил готові пхнути наш нарід до політики катастроф, що може принести нам необчислені національні втрати". В такому важкому і важному моменті, в якому вирішуються великі справи міжнародньої політики, годі пролишити народні маси без організації, поради та допомоги також у політичних справах, бо застій у тій ділянці може довести нашу націю до вельми тяжких наслідків, яких опісля ніхто і нічим не направить. Це не легкий, але почесний обовязок наших леґальних партійних центрів!

З початком цього року піднялась була у нас думка про політичний **контакт між українськими партіями** для узгіднення провідних думок нашої внутрішньої політики і зроблено навіть перші кроки для міжпартійного порозуміння. Але потім, замісць поширювати контактування між партійними проводами, зачалася благодать відпочинку партійних організацій. Тепер уся політична робота завершується газетними статтями з комбінаціями найновіших подій міжнародньої політики, „окружування" на всі боки, а нашу внутрішню конструктивну роботу лишаємо облогом, серед хаосу, без підготови нашого становиська супроти грядучих подій...

Не добре воно допускатися таких занедбань. Зокрема це перший обовязок партійно-політичних організаторів чуйно стежити за думками власного громадянства, щоб опісля не було запізно кермувати тими думками.

Хай тепер реґулятором політичних подій і міжпартійних спорів буде **безнастанний контакт партійних організацій з народом** і нехай виміна думок у міжпартійних взаєминах утворить авторитетний політичний провід, що має вивести нашу націю у краще майбутнє.

Нам не пора вичікувати та сподіватися, треба необхідно діяти здоровими засобами та вірити! — („Діло").

Д-р Кость Левицький.

ЗАЛІЗНИЦІ В БРАЗИЛІЇ.

Згідно з останніми статистичними даними (1936 р.) було в Бразилії 194,000 кільометрів залізної дороги.

Найбільше залізниць має стейт С. Павльо, бо 47,878 кільометрів, найменше територія Акре — 40 кл. У Парані є 15,329 кл. залізної дороги, більше на 4,626 кільометрів від Санґа Катаріни.

Карел Чапек.

ГОРДУБАЛ

КНИГА ПЕРША.

11)

Гордубал вже далі не падає, сидить на східці й кліпає очима. Ти спиш у світлиці, мовляла, ти ґазда. Так ось що, Поляно: вісім літ ти була сама собі господиня, а тепер сердишся, що матимеш ґазду над собою. Ех, серденько, подивись, який то ґазда: сидить на східці й хнюкає, тиб йому ніс утерла фартухом, такий з нього господар. Гордубал відчуває щось на губі, дотикається до того, та, Боже мій, цеж усміх! Гордубал усміхається до тьми: який ти ґазда — наймит. Прийшов наймит до коров, пані, а ти, Поляно, будеш, як дідичка. Ну, бачиш, усе можна залагодити: коні й корови, Степан і Юрай. Корови я тобі виплекаю, Поляно, радість буде на них подивитись — і вівці також; усе матимеш, над усім будеш панувати.

Так диви, вже можна дихати й не гехкаю більше; можеш до себе набрати повітря, як ковальський міх. Деж-пак, господині, наймитові нема що робити в світлиці; піде спати до коров, там його місце. Там чоловік принаймні не такий самітний; чує, що хтось дихає; буває знечевя голосно заговорить і сам того злякається, але до корови може заговорити: оберне голову й послухає. Добре спиться в хліві.

Тихо, тихо йде Юрай до хліва; теплий дух коров його обгортає, заворушився ланцюг на драбині. Геть, коровки, геть, це я; слава Богу, соломи є досить для чоловіка.

„Вибила дванацята го-ди-на, хвали конеж дух Господа та Ісуса, його си-на". — Ні, цього в Америці не було.

„Ту-ту-ту" гуде ріг нічного сторожа, немов би де корова мичала.

VIII.

Степан запрягає коні до воза. „Добридень, господарю", кличе, „не хочете подивитись долі на луки?"

Юрай трохи кривиться: чи я панський управитель, щоб я їздив возом оглядати поле? А щож, робити нема чого, нікуди йти з косою на жито; чом не подивитись на Полянине ґаздівство?

Широкі полотняні штани має Степан і синій фартух — видно, що є з долини; а чорний як циган. „Ц—ц", циркає на коні, й уже вони з грюкотом і торохтінням летять, Юрай ледве держиться за драбину; але Степан стоїть, капелюшик назад, віжки високо й пограває батіжком над шиями коней. Ну, ну, помалу, куди там спішити?

„Ех, ти", каже Юрай незадоволено, „чого так тягнеш коні за губу? Бачиш, як мелють мордами, болить їх це".

Степан обертається й шкірить зуби. „Це мусить бути, пане", каже. „Щоб несли голову догори".

„А навіщо", дивується Гордубал. „Хай несуть голову, як їм наросла".

„За це добре платять, господарю", пояснює Степан. „Кожен покупець дивиться, чи кінь тримає голову догори. Дивіться, пане, дивіться, тепер біжать добре: на задніх ногах, а передніми лише так гребуться по землі. Ц—ц".

„Та не жени їх так", кличе Гордубал.

„Учаться бігти", каже Маня байдужо. „Хай учаться. Куди його, пане, з ледачим конем?"

Чи Степан так і Поляну везе? — думає Гордубал. Ціле село оглядається: це їде Гордубалова жінка, диви, яка дідичка; руки заложить та їде собі. А чогоб не була горда? Слава Богу, є інша ніж решта жінок, тверда й рівна як стовп; має двір, як кріпость, сім тисяч уторгувала за пару коней, отже має чого задирати голову. За це, братчику, добре платять.

„Так тут є та долина", вказує Степан батогом. „Аж до тих акацій — все належить господині".

Гордубал злазить з воза мов поламаний. Розтряс ти мене, чорте. Так це та долина; правда, трава аж по пояс, але суха й тверда — не розказуй, це не бурякова земля, це степ.

Маня чухає собі шию. „Докупити цієї долини аж поти, господарю, то трицять коней тут могли би пастися".

„Ну-у", заперечує Гордубал, „земля тут не дуже то масна, голубчику".

„Навіщо масна?" — вишкіряється Маня. „Кінь, пане, мусить бути сухий. Чейже не хочете годувати коні для різника".

Гордубал не відповідає та йде до коней, поклепує їх по лисині. „Но-но-но, малий, не бійся, ти молодець. Чого стрижеш вухами? А ти, ах, ти розумна! Чого стукаєш копитом, хочеш чогось?"

Степан випрягає коні, випростовується й каже якось гостро: „Не балакати з кіньми, пане. Змякнуть".

Гордубал сердито обертається до нього: Що ти так до ґазди? Та це він мабуть так каже, щоб коні до мене не звикли. То я до твоїх коней і не буду мішатись, ти смаркачу; ну, ну, не мусиш хмуритись.

Степан пускає коні вільно пастись і бере косу, буде косити траву; який дурний, ані другої коси не взяв. Юрай зідхає й дивиться через долину до гір понад Кривим. Там принаймні бачиш порядні лани: бараболя, овес, жито — подекуди жито ще стоїть, подекуди вже вяжуть снопи. — „А хтож, Степане, купив наше поле нагорі?"

„Якийсь Хлобуняк".

Ага, Хлобуняк, Андрій Гусар; тимто він у коршмі до мене не признався, стидався, що видурив у жінки поле. Юрай поглядає на гори, дивно, начеб-то Гордубалове поле скотилось із гори й сіло в долині.

„А Рибари там долі?" питається Юрай.

„Тут долі", каже Степан. „У тамтой бік, три години дороги звідсіль".

Три години дороги, ади, як ще далеко до Рибарів. З нудоти Гордубал вириває стебло трави й жує його; якесь кислувате й скрипуче воно — то там на горі, на полонинах, трава смакує цілком інакше, запашніше, відгонить чебрецем. Юрай чимчикує по луках далі й далі; яка рівнина, нічого не видно крім неба, але це не таке небо, як там на горі, тут воно якесь запорошене. А це лан кукурудзи, правда, мов хлоп висока, самі стовбури; ах Господи, чого це кукурудза виглядає так неохайно — пуститиб сюди свині, то би хрумкало! А житне поле — це як кожух. Акації — Юраєві не подобаються акації; там на горі ростуть тернина й бруслина, грабина, ялина, а не така нікчемна акація. Не видно вже Мані в тім його фартусі та високих чоботах. Як так, не говорити з кіньми? Кінь також розумна тварина, цілком як корова; через балачку стане смирний.

(Далі буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДВІ МІРИ.

Доносить спеціяльна телеграма до „Ню Йорк Таймсу" з Бостону, що поляки того міста є страшно обурені на бомбардування німцями Ченстохови, польського „святого міста".

Могли би при тій нагоді поляки подумати з великою користю для своєї совісти, що їм приходиться відчути те, що почували православні українці під Польщею, як їм поляки валили їх церкви.

Та поляки про це не думають: вони все ще міркують, що це лише кривда, коли хтось інший валить церкву полякові, а це зовсім не є кривда, як церкву валить поляк українцеві.

НЕВДАЧА, АЛЕ ЧИЯ?

Говорив у неділю один проповідник у Ню Йорку, що вибух нової війни показує на невдачу християнства розвязати найбільше завдання цього покоління: знайти якусь зараду на війну.

Невдача справді є, але чому вязати її з християнством? Невжеж поза християнством хтось знайшов таку зараду? Чи не невдача це всього людства?

ЛЬОЯЛЬНІ?

Предсідник німецької організації ветеранів світової війни подає до американських газет заяву, що члени цеї організації, всі натуралізовані громадяни, виконають свою присягу вірности Злученим Державам.

Подібне заявляли американські громадяни німецького роду в минулій війні й назагал вони були справді льояльні супроти своєї прибраної вітчини до того, що билися в американських рядах проти Німеччини.

Цікаво, чи розуміють вони так свою льояльність супроти Америки тепер, коли в Америці розвели нацистичні діячі широку пропаґанду, що німець має бути льояльний Німеччині, де він не жив би.

СПРАВДІ НЕ ДУМАЛИ?

Писав недільний „Ню Йорк Таймс" про святкування річниці трох грищ у Ню Йорку й звернув спеціяльну увагу на виступ на цих святах італійських і польських дитячих ґруп. Писав у донесенні, що діти танцювали, не думаючи про своїх далеких земляків у Польщі й Італії, що, мовляв, стоять перед обличчям війни, але вже справді воюють.

Це репортер підняв з одобренням: мовляв, дивіться, які добрі вони американці, що про такі речі й не думають!

Та чи справді не було там нікого, що думав про Европу? А репортер, що таке писав?

ПО СОБІ СУДИТЬ?

Доносять з Дорну, в Голяндії, що німецький цісар Вільгельм боїться за Гітлера. Мовляв, цісар усе був великим поклонником Гітлера, але останніми часами він став за нього побоюватися.

Зо слів кайзера виходить немовби порада Гітлерові не виставлятися так дуже на небезпеку.

Пощо говорити загальниками? Чи не краще сказати реально: що займаєш, займай, але Голяндії не рушай.

У Німеччині курсує така анекдота: до поїзду в Німеччині входить кондуктор переглянути білети. „Гайль Гітлер!" — каже він, піднявши вгору руку.

„Гайль Гітлер!" — відповідають усі пасажири, крім одного. Кондуктор підходить до нього й каже демонстраційно: „Гайль Гітлер!" Цей іще не відповідає.

„Пане! Ви не знаєте, що ви маєте відповісти?"

„Знаю, але до мене це не відноситься. Я голяндець!"

Заскочений несподіванкою кондуктор гукнув: „Почекайте! Гітлер ще й там прийде!"

„Можливо", каже спокійно голяндець. „Цісар уже там є!"

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАВАЖУЄ ПРАЦЯ И ІДЕЯ.

Мені здається, що кожний з нас так дивується як і я, коли вичитує в „Свободі" й в „Юкрейнієн Віклі" про те, що наша молодь щораз більше пристає до У. Н. Союзу, що щораз більше маємо молодечих відділів. Я нераз застановлявся над тим, чому то так тяжко дістати нашу молодь до нашої організації. Мені завжди здавалося, що колиб та молодь знала добре історію У. Н. Союзу, колиб вона брала собі до серця те, що знаходить в „Юкрейнієн Віклі", то вона таки мусілаб бути в рядах нашої організації й тої ідеї, яку вона заступає. Мені здавалося, що треба шукати якихсь способів, щоб дістатись до розуму і серця тої молоді. І той спосіб уже є. Ось також і в нас зорганізовано відділ з молоді ім. Дмитра Вітовського. За це треба признати заслугу п. В. Загаєвичеві, що так уміло переконав молодь про те, добро, яке спливає на членів і нашу іміґрацію з нашого У. Н. Союзу. Дуже розумно поступив наш У. Н. Союз, що взявся ще й у такий спосіб приєднувати молодь до У. Н. Союзу.

Знаю, що не тільки мене, але й багатьох наших людей дуже болить, коли хто нападає на У. Н. Союз і „Свободу". Але ми тут є тої думки, що шкода витрачувати багато сил на боротьбу з такими противниками. „Свобода" виховала нашу іміґрацію. Це наш нарід добре знає. У. Н. Союз вложив велику силу праці й грошей, щоб піднести і зорганізувати наш нарід в Америці. Якби не було їх праці й освідомлення, ми стоялиб в Америці дуже низько й не давалиб Рідному Краєві тої помочи, яку вже дали та яку ще даємо. Тому хто тільки дбає про українське добро в Америці, той повинен допомагати скріпляти ряди У. Н. Союзу. Бо це буде скріплення справжньої народньої праці і української ідеї.

Гнат Климишин,
Палмертон, Па.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIAN CONGRESS ENDS

500 Delegates Close Youth Session in Newark

Special to The New York Times.

NEWARK, N. J., Sept. 4.—The North American Ukrainian Youth Congress, which has been attended by 500 delegates from the United States and Canada, closed its three-day session at the Hotel Douglass here today with the election of officers and the passage of resolutions.

One resolution expressed the congress as not in sympathy with the present plight of the Poles in view of their treatment of Ukrainians. Another urged strict neutrality on President Roosevelt. A third promised aid to the European movement for Ukrainian independence.

Michael Piznak of New York was elected president. Other officers chosen were: Walter Bukata of Elizabeth, N. J., vice president; Miss Olga Shabatura of Pittsburgh, second vice president, and Peter Zaharchuk, treasurer. Toronto was chosen as the meeting place of the congress next year, subject to change by the executive committee.

(N. Y. Times, Sept. 5, 1939).

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ: 35, 45, 62, 83, 105, 128, 163, 239, 268, 324, 339, 375, 422, 362, 383, 156, 237, 352, 388, 321, 248, 331, 307, 116, 245, 247, 173, 347.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

вище поданих відділів У. Н. Союзу відбудуться

В СУБОТУ, 9. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 9, 1939)

в УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Початок у годині 6. вечором.

Проситься урядників усіх вище згаданих відділів прибути обовязково на ті збори. На тих зборах будуть обговорені такі справи, які є важні для кожного відділового урядника, а також і члена. Тому кожний урядник повинен конечно взяти участь у тих зборах, на яких **організатор У. Н. Союзу В. Загаєвич** виголосить організаційний реферат та порушить такі справи, які певно будуть інтересувати кожного урядника. Крім урядників усіх відділів повинні прибути також і члени поблизьких місцевостей. Так само не-члени можуть бути присутні на нарадах. **Члени кляси Т.** повинні мати на зборах свої ґрамоти.

Пригадується іще раз, що не повинно бути ані одного такого відділу, який не прислав би своєї репрезентації на ці збори.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р В. Ґаҷан, предс.; **М. Ребак,** кас.; **Т. Свистун,** секр.; **С. Слободян,** гол. радний У. Н. С.

ГОТОВІ, АЛЕ ЖДУТЬ.

Італійський наслідник престола, князь Умберто, робить перегляд італійських військ. Як почалася війна між Німеччиною й Польщею, а потім між Англією й Францією та Німеччиною, Італія проголосила свою невтральність.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Концерт молоді.

З нагоди 7-мої річної конвенції Ліги Української Молоді Північної Америки в неділю, 3. вересня ц. р., відбувся тут концерт молоді в честь нашого композитора М. Гайворонського.

Концерт був пополудні у прекрасній салі „Есекс Гавз". Розпочала його панна Галина Сивуляк з Філядельфії, виголосивши поему Романа Купчинського п. з. „Ода до пісні". Філядельфійський Хор Молоді під проводом Степана Марусевича відспівав 2 пісні: „Жала Улянка" В. Ступницького і „Калина" М. Гайворонського. Хор св. Володимира з Пітсбургу, Па., під проводом Мирослава Желехівського відспівав 2 пісні: „Верховино" М. Лисенка і „Лічу в неволі" Д. Січинського. Супровід фортепіяновий був у руках панни Ірини Желехівської. Український Молодечий Хор з Ню Йорку і Ню Джерзі відспівав дві пісні: „Ой, чого ти почорніло" Л. Ревуцького і „Черевики" Ф. Колесси. Супровід фортепіяновий грала панна Віра Стеткевич. Після того п. Степан Марусевич представив публиці п. Михайла Гайворонського, якому присутні зробили сердечну овацію. Першу частину програми закінчили танці Українського Танкового Клюбу в Ню Йорку під управою Евгена Патрика.

На другу частину програми зложилися отсі точки: 1. Жіночий хор з хорів нюйорського і філядельфійського (під проводом С. Марусевича) відспівав 2 пісні М. Гайворонського: „Віддала мене моя матінка" і „Вечір" (Садок вишневий коло хати). 2. Чоловічий хор з Ню Йорку і Філядельфії (дир. С. Марусевич, піяністка Віра Стеткевич) відспівав 2 пісні: „Ой, у лузі червона калина" О. Кошиця і „Закувала та сива зозуля" Р. Ніщинського. 3. Скрипковий ансамбль (Стеля Ковалко і Марія Калакура, перша скрипка; Андрій Мельничук і Галина Рогальська, друга скрипка; Степан Марусевич, віоля; Гертруда Морола, віолончельо; Марсель Вагнер, бас; Оля Дмитрів, піяно) відіграв: „Думку-коломийку" А. Кужелі; „Ой, в полі могила", „Чом, чом не прийшов" М. Гайворонського (обі ці пісні співала сопраново панна Анна Тростянецька з Ірвінгтон, Н. Дж.); „Ноктурн" Я. Лопатинського і „Козацький похід" М. Гайворонського. 4. Хори нюйорсько - нюджерзький, пітсбурський і філядельфійський відспівали під проводом М. Желехівського пісню „Ой, зійшла зоря" (соло Михайло Буката). 5. Хор з Ню Йорку і Ню Джерзі та хор з Філядельфії відспівав (під дир. С. Марусевича і в супроводі фортепіяна Віри Стеткевич) дві пісні М. Гайворонського: „Не журімося" і „Коваль". Про пісню „Коваль" я мушу сказати пару слів окремо. Написав цю гарну поему Іван Франко. До них доробив оригінальну музику М. Гайворонський. Це музика захоплива, бо передає тонами те, що думав словами поет Іван Франко. Особливо відзначається й цікава та фраза, що нею поет підбадьорює наш нарід словами: „Ходіть, люди, з хат і з поля, тут кується краща доля". 6. Оба ті хори відспівали враз із смичковим ансамблем дві пісні: „Ой, ти дівчино заручена" і „Гей, там на горі Січ іде". Обі ці пісні співала враз із хором уся публика. Закінчено концерт відспіванням „Ще не вмерла Україна".

На салі було кількасот людей, переважно молодь. Настрій був суто родинний. Присутні приймали виконувані точки програми з молодечим ентузіязмом.

„А в мене — говорив мені п. Гайворонський — дуже цікава річниця. Саме 25 років тому я диригував на концерті у Львові великим хором учителів. Тогож самого дня проголошено в Австрії війну і ми пішли битися".

Тут іще треба сказати, що п. Мирослав Желехівський є добрим диригентом і тримає свій хор у добрій дисципліні. Пан Степан Марусевич веде вже другий хор (у Філядельфії) і, як звичайно, дуже багато працює над вишколенням обох своїх хорів. Добре навчання цих хорів відзеркалюється в їх виступах.

Осип Стеткевич.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Враження з свята Української Жінки.

За старанням дітройтської філії Союзу Українок Америки відбулось у нас 20. серпня ц. р. в Бродвей Парку свято Української Жінки. Свято випало дуже гарно. Хоч була непевна погода, бо дощ падав до полудня, то люди не залякались тим, а таки прийшли громадно на те свято. Комітет подбав про це, щоб влаштувати щось нове, й уладжено виставу українського мистецтва, на котру експонати спроваджено від головної централі Союзу Українок Америки. Та вистава була уладжена під шатрами. Своїм виглядом вона всіх притягала до себе. Там були також виставлені твори українських письменників і українські вишивки, деякі досить старі.

В іншім шатрі була влаштована українська гостинниця. Прикрашена українськими вишивками, вона робила гарне враження і притягала людей, де вони могли собі замовляти ріжні чисто українські страви. Обслугували члениці, убрані в українські строї.

В 2. год. відправив о. д-р Тиханський в асисті о. Побуцького і о. Головка молебень за український нарід. Також усі три отці виголосили підчас молебня гарні патріотичні проповіді. Співав хор ім. Котляревського під управою п. Л. Нахвостача. Зараз по богослуженні почалася на площі збірка членкинь С. У. А. В одностроях вони уставилися в чвірки і рушили походом перед плятформу, де мала відбутись програма. Перед плятформою, на якій сиділи почесні гості, цей похід влаштував дефіляду. В часі походу мандолінова орхестра „Боян" грала марш Союзу Українок. Члениці С. У. А. під управою пані Шустакевич відспівали цей гимн. Голова філії С.У.А., П. Ганиш, привитала всіх присутніх і річево пояснила ціль цього свята. В своїй промові згадала, як багато праці на еміґрації вложила українська жінка в організоване українське життя, зокрема в Союз Українок. Сопранова співачка, пані С. Цимбаліст, відспівала в супроводі мандолінової орхестри дві пісні: „Місяцю ясний" і „Ой, казала мені мати". Голосом вона чарувала приявних.

Головна організаторка С. У. А., пані Штогрин з Філядельфії, виголосила добре обдуманий реферат. Вона зясувала ролю української жінки в державних справах України, почавши від княгині Ольги та до козацької доби. Накінець вона закликала українське жіноцтво, щоб вступало в ряди Союзу Українок Америки. Її промови вислухали приявні з великою увагою.

Опісля виступив іще д-р Кібзей і зложив привіт від дітройтської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, влаштовуючи такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і розказала про ту добру суспільну роботу, яку виконує Союз Українок в Америці, а також розказала чимало про український нарід. Видно було, що тою справою цікавиться і знає про неї чимало.

Члениці С. У. А. в супроводі мандолінової орхестри під управою пані Ю. Шустакевичевої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-синіми лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Приявні цей виступ і уклад образу нагородили рясними оплесками. Накінець виступила пані Шустакевич і подякувала приявним за участь. Разом відспівано український і американський гимн. На цім закінчено програму дня Української Жінки і люди розійшлись по парку, а інші пішли на танці. Веселий і бадьорий настрій валишився до кінця. Той день Української Жінки приніс моральну і матеріяльну користь.

К. Хомяк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILKES-BARRE, PA. The St. John Baptist Society, Branch 223, will hold a meeting Sunday, Sept. 10, 1939, at the St. Peter & Paul Ukrainian Church Hall, 637 N. River St., Wilkes-Barre, Pa. The meeting was postponed from Sept. 3, 1939, because of the Labor Day. The Pres. Mr. John Cholly urged all members to attend the Three-Quarter yearly meeting. Mr. John Melnyk Fin. Sec'y asks all members to make their monthly payment at the meeting. Come one, come all! — John Hrececin, Rec. Sec'y.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. „Любов", від. 45., відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 2. пополудні, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Тому, що є дуже важні справи і також буде вибір болевого комітету, проситься членів прийти начас. Пригадується тим, що хотілиб стати членами У. Н. Союзу, щоби не проволікали з нагодою, бо кожний знає, які наслідки бувають з завирухи, котра бушує. Тепер принимаємо також дітей у члени від перших чотирьох тижнів життя. Тож просимо прийти на збори, де радо обслужимо. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, касієр; Теодор Малик, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться 10. вересня в Набожинського в 2. годині пополудні. — Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Отсим просимо, щоб всі члени відділу 363. явились на зборах відділу дня 10. вересня, в годині 2. пополудні. Маємо важну справу, котра вимагає наглого полагодження в присутности всіх членів. — Г. Підскальний, секр.

ЧЕСТЕР, ЖА. Квартальні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237., відбудуться в неділю, 10. вересня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі. Проситься членів прибути на ті збори конечно, бо є кілько важних справ до рішення. — Уряд.

Універсальна.

— Так, не заперечую, я колись іще оженюсь, але моя жінка мусить мати студії...

— А гарна до цього теж має бути?

— Очевидно. Гарна й молода!

— Мусить бути господиня? І музикальна? І багата?

— Так!

— Но, якщо така жінка схоче за тебе вийти замуж, то мусить бути хіба наївна...

— Це мусить бути також...

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІМ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба її ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) найновіще видання. Львів, 1939 — 45 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. кляси) М. Матвійчука — 50 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для 3. кляси) М. Матвійчука — 60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двох частях. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
СПІВАЙМО, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса — 20 ц.
ЗБІРНИК НАРОДНІХ ПІСЕНЬ. В укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Ф. Колесса — 60 ц.
СПІВАНИК для дітей дошкільного та шкільного віку. Зладив Михайло Гайворонський — 30 ц.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей. Підібрав і впорядкував Михайло Таранько — 20 ц.
ДИТЯЧІ ЗАБАВИ, зібрав і впорядкував Михайло Таранько. Містить гарні забави і пісні для дітей з музикою до пісень — 35 ц.
СЕРДЕЧНИЙ ВІНОЧОК, вязанка святочних бажань для українських діточок. Зміст: Бажання на іменини або уродини, на Новий Рік, на Великдень, на Різдво, на Свято Матери. Також деклямації на Свято Матери. — 30 ц.
ПРИГОДИ РОМКА БОМКА. Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. — 30 ц.
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей, в 4-ох частях:

Часть 1. Київське Князівство
2. Галицько-Волинська Держава
3. Козаччина
4. Україна в неволі.

Друковано гарним читким друком з багатьома ілюстраціями М. Фартуха. Кожна частина 20 ц.
Всі 4 частини — 75 центів

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії. о. С. Біленький. Ілюстровані — 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: **диктати, зразки говірок і спис висловів.** Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський — 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук — 75 ц.

Замовлення слати:

"SVOBODA"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ПОЛУДНЕВА АФРИКА З АНГЛІЄЮ.

КЕЙПТАВН (Полуднево-Африканська Юнія). — Парлямент Полуднево-Африканської Юнії заявився за те, щоб стояти в теперішній війні по стороні Англії. В краю є поважне число німецького населення. Подають, що відбулись у Йоганісбурґу протинімецькі демонстрації.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ҐАМТРАМК, МІШ. Збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудуться в суботу, 9. вересня, в 7. год. вечором, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ. Маємо багато справ до полагодження, тому проситься всіх членів прийти на ці збори. Тут нема жадних викрутів і нема що казати, що нема часу прийти на збори. Власне в тім ціле нещастя, бо на що інше то ми знайдемо все час, але на збори, то ніяк нема часу, так, як би то нас віщо не обходило. Ану, члени, будьте так добрі і прийдіть на ті збори і покажіть, що ви дійсно інтересуєтеся організацією. Також проситься членів, котрі забрали тікети на Союзовий День, щоби принесли за ті тікета гроші на збори. — М. Шарій, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 1. пополудні. Проситься прийти на збори, вирівняти свої вкладки і належитість до Тов., що ухвалилисьте. — Тимко Кальмук.

ДІТРОЙТ, МІШ. Місячні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбудуться в суботу, 9. вересня, в годині 6:30 вечором, в гали У. Н. Дому при Мартин ул. Маємо важні справи. Тому приявність кожного члена пожадана. Рівнож подаємо до відома, щоби кожний член, котрий був на фотографії, був приявний взяти фотографію і заплатити $1. Так само ті члени, котрі ще не взяли товариських віданак, щоб були так добрі і взяли та заплатили, а ті, котрі ще не поплатили, хай будуть ласка заплатити. Рівнож не занедбуйте за вкладки, бо денекотрі члени то собі чомусь байдужі, хотяй вставі заплатити. Не забувайте про ювилей, котрий вже за плечима, а ми ще дуже багато маємо до роботи. Я вірю, що як усі візьмемося до роботи, то в однім місяці доженемо то, що маємо мати, а то 75 нових членів для Батька Союзу. Ану, хто перший? — І. Форись, предс.; Петро Кізел секр.; І. Андрусевич, кас.

МОНЕСЕН, ПА. Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 338., відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 2. пополудні, в звичайнім місці. Обовязком всіх, як місцевих так і позамісцевих членів є прибути і забрати картки за процент, котрі довгують за минулий і за цей рік до У. Н. Союзу. Напоминаємо довгуючих членів, котрі довгують по 2 або 3 місяці, приходіть і вирівняйте довг. Як самі знаєте, довг мусить бути вирівняний за минулий і цей рік, бо за довг будете суспендовані і більше не висилаємо за того, хто довгує. Проситься родичів, котрі мають діти, і взагалі всіх, котрі ще не є в У. Н. Союзі, зголоситься до секретаря або приведіть їх на збори. Хто з членів приєднає старшого або молодшого члена, дістане нагороду. Нема кращої і багатшої організації від У. Н. Союзу. Жадна асекурація не дає вам того, що своя. — Михайло Коваль, предс.; Ілько Фадь, кас.; Іван Адамів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Збори Тов. „Мир", від. 324., відбудуться в суботу, 9. вересня, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн, в 8. год. ввечір. Минулі збори були такі, як вже давно були: Майже всі члени були присутні. Такі збори не тільки обзнайомлять своїх членів, але також ціддають урядові і всім членам охоти до праці. Проситься і надальше на збори приходити, записувати свою родину і своїх знайомих. У. Н. Союз є для нас і чужі до нього не будуть належати. Тому є святим обовязком кожного чесного українця належати до У. Н. Союзу і Товариства „Мир" до каси хорих. — О. Горохівський, предс.; Й. Матлюк, кас.; М. Туркот, секр.

БРОНКС, Н. Й. Надзвичайний мітинг Тов. Згода, від. 210., відбудеться в неділю, 10. вересня, в 2. год. пополудні, в гали Демократ. Клюбу, 2861 Істерн Булвард. Є справи до полагодження. Просимо всіх членів прибути начас. — Теодор Давидів, предс.; Іван Франко, секр.; В. Баковський, кас.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Згода, від. 294., відбудуться в суботу, 9. вересня, в год. 8. ввечір, в гали, де звичайно. Маємо важну справу до вирішення. Присутність кожного члена і членки конечна. — І. Король, предс.; С. Музика, кас.; Я. Салій, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Звичайний мітинг Тов. Українська Січ, від. 182., відбудеться в суботу, 9. вересня, в годині 7:30 ввечір, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад важні товариські справи. Довгуючі члени зволять прийти і вирівняти свої залеглі вкладки; інакше будуть суспендовані. — І. Ладичка, предс.; Г. Яськів, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84., відбудуться в неділю, 10. вересня, точно в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі, 729 Кінгс Гайвей Вест. Проситься всіх прибути начас, бо є важні справи до полагодження, як рівнож назначити день, маємо запросити головного організатора, тов. Маланчука, так, щоби знов не прибув до порожних стін. Не присутній член може наразитись на неприємности. — Юрій Гоголь, предс.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Тов. „Зоря", від. 69., відбудуться в суботу, 9. вересня, в год. 7:30 ввечір, в Карпатія Гали, 217-19 Іст 6. вул. Проситься всіх членів прибути на збори. — Михайло Ликтей, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 9. вересня, в год. 8:15 ввечір, в салі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. М. Близнак, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Квартальний мітинг Тов. ім. Івана Франка, від. 306., що мав відбутися 9. вересня, з причини, що місце мітингу занняте, відбудеться 16. вересня в год. 7:30 ввечір в домі тов. Стефана Берези, 1314 Розел Ст., Лінден, Н. Дж. Кожний член обовязаний прийти і вислухати звіт фінансовий з доходу і розходу. Члени, котрі довгують, мають вирівняти свій довг, бо член має в Тов. лише один місяць кредиту, як це члени ухвалили ще на річних зборах. Як уряд поступить після ухвали, то най члени не нарікають. Приходіть як один і приведіть ще нового члена, а отримаєте велику нагороду від Тов. і від У. Н. Союзу. — С. Береза, предс.; Н. Зварун, кас.; А. Андрійців, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. Квартальні збори Тов. Укр. Січ, від. 421., відбудуться в суботу, 9. вересня, в годині 8. вечором, в Укр. Гали, Проспект Стр. Проситься всіх членів прибути на збори конечно і на означений час, бо є важні справи до полагодження. — А. Береза, предс.; М. Шипінка, кас.; І. Кіндрат, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 59., відбудуться в суботу, 9. серпня, в годині 7:30 вечором, в гали під церквою. Проситься членів бути приявними начас, котрий подається. Члени довгуючі, що не вирівняють свого довгу, будуть суспіндовані. — Іван Глива, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Квартальні збори Українсько-Національного запомогового Тов. Дністер, від. 361., відбудуться в суботу, 9. вересня, в 8. годині ввечір, в Карпатія Гол, 217-19 Іст 6. вул. На порядку нарад є важні справи до полагодження через це, що через два місяці збори не відбувались через спеку. Справи важні стримались, вони мусять бути вирішені на цих зборах конечно. Тому всіх вас, шановні члени й членкиці, присутність конечна. Не явившийся член чи членкиця заплатить кару після статута. Проситься нових членів прибути впору, щоб зложити приречення після Тов. статуту. Довгуючі члени повинні вирівняти свої місячні вкладки. — Теодор Ґудька, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Квартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 325., відбудуться в суботу, 9. вересня, в годині 8. ввечір, в Укр. Нац. Домі, 216 Гренд Стр. Взивається членів прибути начас, бо маємо багато важних справ до полагодження. Треба конче розібрати тикета на баль, котрий відбудеться 23. ц. м. Члени мусять вирівняти свої вкладки до Тов. і до У. Н. Союзу, бо інакше будуть суспендовані. Член, не прибувший на збори, буде караний після статуту. — І. Малик, предс.; М. Костів, кас.; П. Маляцький, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Місячні збори Укр. Тов. Січ, від. 39., відбудуться в неділю, 10. вересня, зараз по вел. Службі Божій. Всі члени обовязані явитися. — Іван Пігуляк, предс.; Іван Десюк, фін. секр.; Андрій Кудлик, кас.; Ілля Лущак, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 10. вересня, в 12. годині вполудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. На зборах будуть вирішуватися важні справи. Тому приявність всіх членкиць і членів є обовязкова. — Ф. Васильовський, пр.; О. Любас, кас.; Т. Шпікула, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 9. вересня, в годині 6:30 вечором, в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс ул. На порядку нарад є важні справи. Обовязком кожного члена є прибути на збори. Довгуючі члени хай прийдуть вирівняти свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Рівнож даємо всім до відома, що набудуче після ухвали уряд не може більше вкладки за членів висилати з братської каси лише два місяці. Значить, хто з членів задовжиться два місяці, а в третім не прийде на збори і не заплатить, буде суспендований. Тож проситься триматись порядку, щоби потім не було нарікань. Хто хоче вписати себе або своїх дітей до У. Н. Союзу, хай зводить прийти на збори. — Іван Сорока, предс.; Іван Біщка, кас.; Іван Сорока, секр.

ФРАНКФОРД, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268. відбудуться в суботу, 9. вересня, точно в годині 7. ввечір, в Укр. Домі У. А. Горожан, 2171 Вeкелінс ул. Проситься всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членок прийти на збори, бо є важні справи, котрі відносяться до кожного члена і членки: справа розпродажу тікетів на баль. Довгуючим членам пригадуємо, щоби вирівняли свої залеглости. Хто бажав би стати членом У. Н. Союзу, або вписати свої діти, нехай зголоситься на збори. Не явившийся на збори член Тов. підлягає карі після ухвали. — М. Андрійців, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 9. вересня, в годині 8. ввечір, в гали укр. прав. церкви, 675 Савт 19. Стр. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Напоминається членів, щоби платили вкладки на зборах і то що місяця, бо декотрі собі легковажать та не платять 2 або 3 місяці. Було би добре, щоби платити наперед, а не назад. Хто з членів не заплатить своєї вкладки найдальше до 22., буде суспендований; тож щоб опісля не було нарікання. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.; 83 So. 21 St., Irvington, N. J.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Квартальний мітинг Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142., відбудеться в суботу, 9. вересня, в гали 214 Фултон Ст., Елизабет, Н. Дж., в год. 7:30 ввечір. Обовязком кожного члена явитись начас і припровадити кандидатів в члени. Довгуючі члени, старайтесь вирівняти свої довги, щоби не довгували, бо наражаєтесь зломання статуту або втрату членства. Щоби бути добрим членом, треба платити свої вкладки що місяця або наперед місяць. На мітингу бдуть справи старі і нові до порішення. — Я. Лещак, предс.; П. Остапчук, секр.; М. Маркович, кас.

СКРЕНТОН, ПА. Місячні збори відділу 280. відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Еве. Присутність всіх членів є конечна, бо є важні справи до полагодження. Рівнож проситься членів підприємчивого комітету явитися на зборах. Пригадується членам платити свої вкладки начас, найдальше до 25-го. — А. Гловач, голова; М. Ягело, кас.; Р. Рубльовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 9. вересня, в годині 8. ввечір, в галі ч. 30 Іст 7. вул. Обовязком кожного члена є явитись на означений час. Довгуючим членам пригадуємо, щоби вирівняли свої залеглости. — Антін Карпович, рек. секр.

НА ЗАБАВІ.

Князь Віндсор на балі в Кан, у Франції, з котрого чистий зиск призначено на добродійні ціли. Ходять чутки, що він збирається вертатись до Англії.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

У Фреквилю, Па., помер у понеділок, 4. вересня 1939. року, довголітній член У. Н. Союзу й відділу У. Н. Союзу ч. 242.,

ІВАН КРИБА.

Походив зо села Монастире, Західня Україна.

До У. Н. Союзу приступив у 20. році свого життя, у 1905. році, ставши членом Братства св. Димитрія, від. 28. в Маганой Плейн, Па., з котрого потім перенісся до відділу 242.

Був він діяльним членом У. Н. Союзу. Він належав до організаторів відділу 28. і 242. У. Н. Союзу. Був кілька разів делегатом на конвенції У. Н. Союзу. Через те й Союз і місцева громада й ввесь український народ поніс велику втрату.

Оставив у смутку жену Еву.

Похорон відбудеться в четвер, 7. вересня.

Т. Тренич, предс.

✝

У неділю, 3. вересня 1939., в годині 1:30 рано помер у Перт Амбою, Н. Дж., молодий член Братства св. О. Николая, від. 104. У. Н. Союзу,

СТЕФАН БОБИК.

Похорон відбувся дня 6. вересня 1939. при участі рідні і членів відділу 104. У. Н. Союзу. Тлінні останки відпроваджено до української гр.-кат. церкви Успення Пресв. Діви Марії, а звідти на місце вічного спочинку.

Покійний родився дня 4. січня 1910. року в місті Перт Амбой, Н. Дж. Від першого року життя належав до У. Н. Союзу.

Оставив у смутку маму, брата Теодора й сестру Анну.

Вічна Йому память!

Г. Мисак, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

(73)

Гидка, але рішуча королева закінчила грімким голосом: „Я тобі дам дівчину, Форосе, що ти аж облизжешся. Також тій дівчині справлю гарне весілля. А тепер ходи за мною", заговорила вона і, вхопивши короля за вухо, потягнула за собою. Дивний це був образ. Ніхто проти цього не протестував і не рятував короля.

Тарзан тепер зовсім упевнився, що та біла дівчина, про котру згадувала королева, це Ґонфаля. Він також не сумнівався, що та язя виповнить те, що грозила і розшматує Ґонфалю на кавалки. Тепер він полишив вікно і почав розглядати будинок та його положення. Передовсім почав вдивлятись у другий поверх.

Він додумався, що там мусить бути кватира Ґонфалі. Він рішився якось дістатись до неї, ще заки навіжена королева виконає свою погрозу. Завваживши довгі бадилля дикого винограду, що спинались високо по стіні дому, він почав по ниж видряпуватись на другий поверх.

Деякі бадилля під ним обривались і він малощо не впав на землю. Та він хапав за інші, аж доки не натрапив на сильне. Видряпавшись на другий поверх, він почав вдивлятись у відкриті вікна й вгадувати, хто є в середині. До того він користувався своїм знаменитом нюхом. В одній кімнаті він занюхав чоловічий запах.